

Hoe denken wij over de dolfinaria?

Deze vraag hebben wij voorgelegd aan het Bestuur van de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming (Société pour l'Étude et la Protection des Mammifères) en aan het Bestuur van de Vlaamse Vereniging voor Bestudering van de Zeezoogdieren.

Beide besturen van deze organisaties waren zo vriendelijk hun visie voor ons op schrift te stellen, die wij hieronder onverkort en ongewijzigd afdrukken.

Onze vraag komt natuurlijk niet geheel zonder enige reden. Nadat er echter in Nederland sprake van was dat er dolfinaria zouden moeten worden gesloten en dat de verzorging van de dieren in het geding zou komen hebben wij ons afgevraagd of de commercie bij de dolfinaria niet ver boven het behoud van de dieren uitging. Bovendien hebben wij aan twee dolfinaria in Nederland, die in moeilijkheden waren geraakt, schriftelijk gevraagd of men bereid was in een artikel te willen omschrijven wat volgens hen de wetenschappelijke waarde van hun dolfinarium is. Interes-

sant is te weten dat wij van de beide dolfinaria taal noch teken hebben gehoord.

In die periode was er ook sprake van het bemachtigen van een Spitsnuitdolfijn aan onze kust, die door een dolfinarium liefderijk is opgenomen en zover bekend daar nog steeds in leven is. Dolfinaria zouden dus goed als opvangcentrum voor nog levende aangespoelde dolfijnen kunnen fungeren. Maar nu

Als Dolfijnen in gevangenschap een goede verzorging genieten en veel bezig gehouden worden schijnen ze zich best prettig te voelen.

blijkt een aantal deskundigen er zeker van te zijn dat dergelijke dolfinen het later nooit meer zouden overleven als ze nog eens weer in vrijheid zouden worden gesteld. Het zou dus hier op neerkomen dat dolfinaria in dat geval ook niet als opvangcentra voor dolfinen zouden kunnen fungeren of ze zouden daar hun verdere leven moeten slijten, hetgeen nu niet in de eerste plaats de bedoeling is van opvangcentra.

Kort en goed, bovenstaande overdenkingen hebben er toe geleid de mening te gaan vragen bij twee verenigingen waar voldoende deskundigen in zijn verenigd om een waardevol oordeel te kunnen geven. Wij menen dat een verdere uitbreiding van dolfinaria in ons land niet gewenst is, terwijl één reeds bestaand dolfinarium in ons land op niet-commerciële basis en met overheidssteun voortgezet zou kunnen worden.

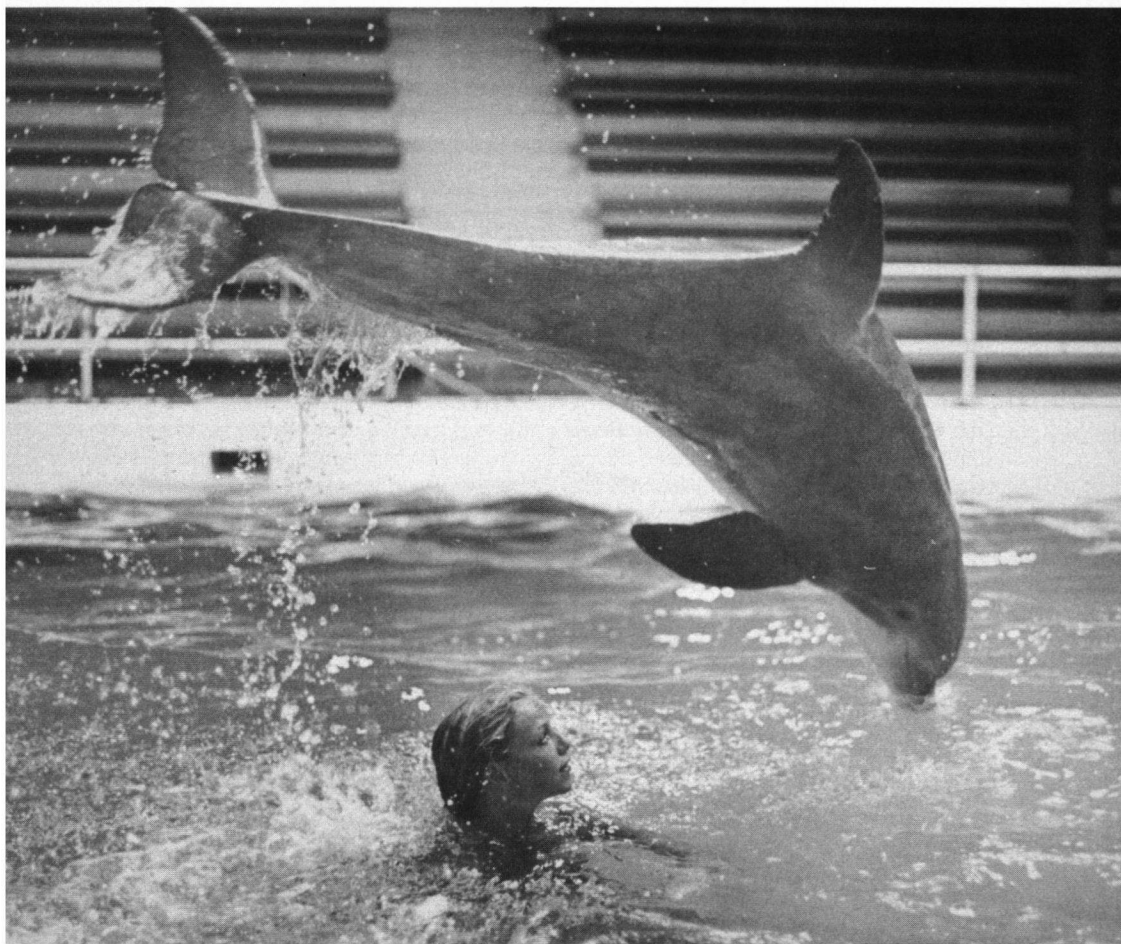
J.T.

Naar aanleiding van ons verzoek aan het Bestuur van de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming schreef de secretaris

van deze vereniging, de heer K.J. Canters ons dat in de bestuursvergadering van 16 juli 1983 ons verzoek ter sprake was gekomen en daarover het volgende kon worden medegedeeld:

Het Bestuur van de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming stelt zich met betrekking tot dolfinaria in het algemeen en dolfinaria in Nederland in het bijzonder op het volgende standpunt:

- 1. Sommige dolfinaria hebben in het verleden getoond een waardevolle bijdrage te kunnen leveren (en tonen dat deels ook nog in het heden) op het gebied van educatie en onderzoek betreffende dolfinen en aanverwante organismen.*
- 2. De exploitatie op niet-commerciële basis van één dolfinarium in Nederland wordt mogelijk en wenselijk geacht. Hierbij kan gedacht worden aan een landelijke instelling, geëxploiteerd door de rijksoverheid, met als primaire doelstelling: educatie en onderzoek.*

3. *De betekenis van dolfinaria voor de opvang van gevangen of gevonden, zieke dieren moet beperkt geacht worden.*
4. *De commerciële exploitatie van dolfinaria, inclusief de bijkomstige en het belang van de dolfijnen niet dienende zaken, moet worden afgewezen.*

Tot zover de stellingname van bovengenoemde vereniging.

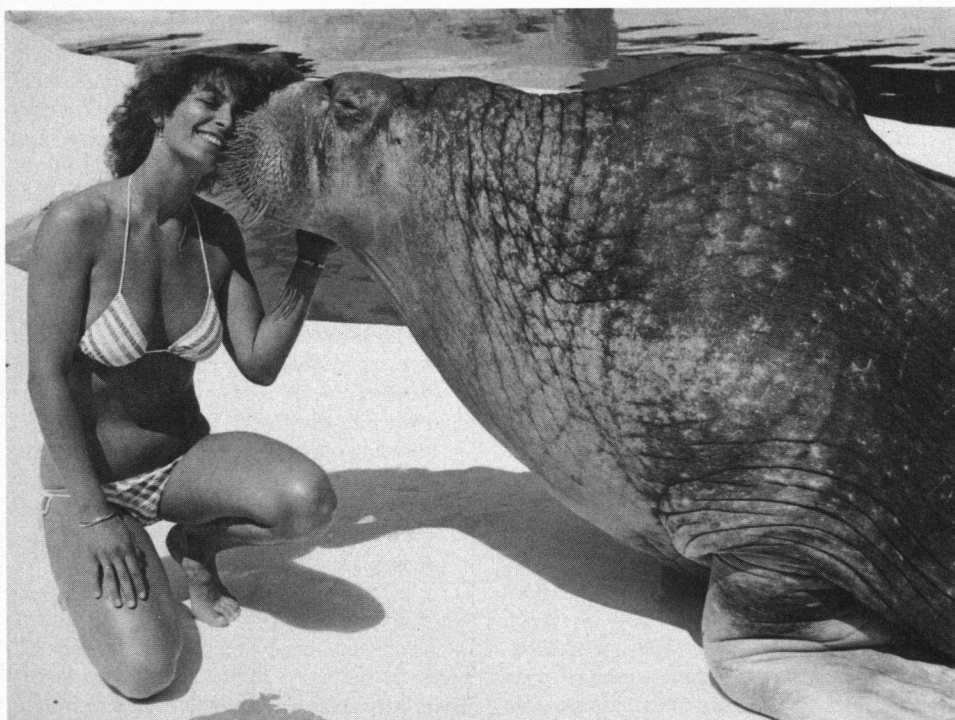
In het schrijven van het Bestuur van de Vlaamse Vereniging voor Bestudering van de Zeezoogdieren, gedateerd 25 januari 1983, ondertekend door de secretaris de heer Rob Asselberg, secretaris: Hoogheide 64, 2659 Puurs, ontvingen wij onderstaande stellingname:

Vermits gevraagd werd welke de houding van de Vlaamse Vereniging voor de Bestudering van de Zeezoogdieren is ten opzichte van dolfinaria, heeft een algemene ledenvergadering van de VVBZ op 17 oktober 1982 te Oudenaarde met algemeenheid van stemmen mits 3 onthoudingen volgende standpunten onderschreven:

1. *De VVBZ is opgericht om in Vlaanderen tot een betere kennis over zeezoogdieren te komen. Ter verduidelijking van dit doel heeft de VVBZ op 28 april 1979 twaalf doelstellingen aanvaard, en deze naderhand, toen de vereniging officieel werd, bevestigd. Tot op heden is nog niet het verlangen uitgedrukt deze doelstellingen te wijzigen, zodat ze nog steeds als de richtlijnen van de vereniging mogen beschouwd worden. Slechts één van deze doelstellingen spreekt over dolfinaria, nl.: 5. Medehelpen aan een ruimere verspreiding van de kennis over zeezoogdieren, die kan geleverd worden door de in België aanwezige studieverzamelingen, dieren-tuinen, dolfinaria, onderzoeksinstellingen, musea, verzamelingen, bibliotheken en archieven.*
— *Deze doelstelling impliceert dus de belangrijke rol die dolfinaria kunnen spelen inzake de betere kennis over zeezoogdieren, maar noch deze, noch aan andere, duidt op een positieve of negatieve stellingname van de VVBZ in dit verband.*
2. *Daar waar de teksten niets zeggen kunnen wel de feiten een aanduiding zijn van een stellingname. De VVBZ is opgericht op 18*

februari 1979 te Antwerpen in een lokaal van de Dierentuin, en de stichtingsvergadering is gekoppeld geweest aan een bezoek aan het dolfinarium en het bijwonen van de dolfijnenshow. Vanaf het eerste jaar zijn personen uit dolfinariummiddens aangesloten geweest bij de vereniging en hebben ze er een belangrijke rol gespeeld; ook thans zijn twee van de acht leden van de Raad van Beheer betrokken in de werking van dolfinaria. De VVBZ heeft sindsdien tweemaal een bijeenkomst gehad in het dolfinarium van Brugge en eenmaal in dat van Stein (Nederlands Limburg), en heeft studiebezoeken gebracht aan de Dierentuin van Duisburg (Duitsland), aan Dolfirodam te Scharendijke (Zeeland) en aan "La Galoperie" te Anor (Frankrijk). Het dolfinarium van Brugge heeft daarenboven meerdere malen de rol van gastheer gespeeld voor vergaderingen van de Raad van Beheer of van werkgroepen. Bij geen enkele van al deze gelegenheden is vanwege de vereniging of vanwege een groep leden het bestaan en het functioneren van dolfinaria in vraag gesteld of becristiseerd, hetgeen toelaat te veronderstellen dat er bij de leden een positieve ingesteldheid ten opzichte van de bezochte dolfinaria bestaat.

3. *Men is er zich in de VVBZ van bewust dat in het verleden een onvoldoende veterinaire onderlegdheid in de benadering van allerlei problemen van vangst, transport, verzorging en training van dolfijnen het leven van een aantal dieren heeft gekost. Men is er zich ook van bewust dat sommige handelaars en exploitanten te veel zich op commerciële standpunten hebben geplaatst en het welzijn van de dieren niet voldoende in acht hebben genomen. Men is er zich ook van bewust dat een plaatselijke overbejaging van een populatie van dolfijnen gevaren kan inhouden voor het voortbestaan van die dieren aldaar. — Anderzijds is men er zich ook van bewust dat thans de veterinaire behandeling en de kennis over de omgang met dolfijnen met reuzenschreden vooruit is gegaan, dat de excessen van commercialisatie van tien jaar geleden grotendeels verdwenen zijn, dat de Conventie van Washington over de Handel in Bedreigde Dieren- en Plantensoorten een belangrijke aandacht besteedt*

Het kan niet worden ontkend dat de commercie bij de dolfinaria, zoals hier in het Zeedierenpark te Harderwijk, een rol speelt. Op de foto met Walrus Natasja... Foto: Henk Merjenburgh.

aan de vangst en het verhandelen van dolfinsoorten, dat in meerdere landen de wetgeving het vangen en het houden van dolfinen krachtig in handen heeft en dat de European Association for Aquatic Mammals een eigen reeks richtlijnen voor het vervoeren van dolfinen ontworpen heeft. De VVBZ meent dan ook dat de indertijd tegen dolfinaria aangehaalde bezwaren thans door nieuwe omstandigheden verzwakt of achterhaald zijn. Dit geldt echter nog niet voor alle dolfinaria en dolfinenshows.

4. *De VVBZ volgt met aandacht al wat de laatste jaren gebeurt in de twee dolfinaria in Vlaanderen en stelt met genoegen vast dat in 1982 zowel in Antwerpen als in Brugge een tuimelaar geboren is. De VVBZ oordeelt dan ook dat de levensomstandigheden van de dieren in die dolfinaria niet slecht kunnen genoemd worden. Tevens kan men wijzen op het lange leven*

en de vitaliteit van een aantal van die dieren in die en in vele andere dolfinaria.

5. *De VVBZ stelt vast dat de tuimelaar die in januari 1982 te Antwerpen geboren werd, gedurende 10 dagen nagenoeg 10.000 bezoekers aangetrokken heeft en dat er een warme belangstelling en sympathie voor dit diertje bestond. Men stelt eveneens vast dat beide Vlaamse dolfinaria sinds vele jaren een onmiskenbaar succes hebben en bij vele mensen een grote belangstelling en sympathie voor die dieren hebben opgeroepen, met het gevolg dat dit rechtstreeks of onrechtstreeks een invloed heeft gehad op het besef van bescherming van dolfinen en andere dieren. De omvangrijke edukatieve betekenis van zulke dolfinaria is dan ook voor de VVBZ een niet-betwist feit.*
6. *De VVBZ is er zich van bewust dat zowel in eigen land als in andere landen een aantal personen en een aantal organisaties bezwaren uiten tegen het bestaan van dolfinaria en dat deze bezwaren gemotiveerd worden met de meest uiteenlopende argumenten. Met genoegen wordt gnoteerd*

dat in 1982 een betekenisvol tijdschrift voor natuurbescherming, "African Wildlife", in vol. 36, No 2, pp. 51-53, een artikel heeft gepubliceerd "Marine Mammals and Human Morality" ("Zeezoogdieren en Menselijke Moraal"), waarin een Zuid-Afrikaanse mariene bioloog, Dr. A.E.F. Heydorn, op grond van persoonlijke ondervinding een aantal van die argumenten tegen dolfinaria analyseert en er zijn persoonlijke mening over uitdrukt. De VVBZ oordeelt dat het bedoelde artikel een nuttige basis vormt voor allerlei verdere beschouwingen over dit onderwerp.

7. Bij de meer dan honderd leden van de VVBZ zijn er zeer uiteenlopende belangstellingen en levensbeschouwingen. Maar de vereniging houdt zich aan een wetenschappelijke benadering van allerlei problemen inzake zeezoogdieren. De houding die de VVBZ vandaag aanneemt inzake dolfinaria moet dan ook geïnterpreteerd worden als die van een groep gemotiveerde Vlaamse belangstellenden, maar weerspiegelt geenszins de houding die in sommige andere middens kan aanwezig zijn. De VVBZ meent echter dat de

thans ingenomen standpunten niet alleen de goedkeuring meedragen van de leden, maar ook van het merendeel van de mensen die zich op een of andere manier voor dolfijnen interesseren. Indien echter zou blijken dat een afgetekend aantal personen deze mening niet bijtreden, dan is de VVBZ bereid een debat over dit probleem te organiseren, waarin voor- en tegenstanders en de ganse middengroep de gelegenheid zullen krijgen hun meningen te verdedigen en waar nagegaan zal worden wat het merendeel van de geïnteresseerden denken.

8. De VVBZ zal gelukkig zijn indien zij in de toekomst een lijst zou kunnen publiceren van verenigingen en gezaghebbende personen, die verklaren dat ze accoord gaan met de hierboven aangehaalde stellingname.

Naar aanleiding van deze publicatie zijn er wellicht ook lezers die hun mening over dolfinaria in het kort zullen willen weergeven. Hiervoor stellen wij in beperkte mate ruimte beschikbaar voor reacties, die wij graag zullen willen ontvangen.

Redactie.

Muskusrat op Texel

Begin oktober 1983 werd een dode Muskusrat gevonden aan de slootkant bij de voormalige vuilstortplaats Rode Zee op Texel door personeel van het Waterschap, zo meldt een krantenbericht op de voorpagina van de Texelse Courant van dinsdag 11 oktober 1983. Al eerder werden Muskusratten waargenomen op Wieringen, Vlieland en Ameland.

Bos en natuur

Tijdens de Algemene Vergadering van de Fédération française des sociétés de protection de la nature (FFSPN), in mei in Mulhouse, zijn verscheidene voorstellen aangenomen waarvan de meeste bosbouwkundige vraagstukken betroffen, het schema van de Vergadering. De FFSPN stelt voor dat ieder project in de bossen wordt voorafgegaan door een diepgaand ecologisch onderzoek, en wordt onderworpen aan een impact-studie. Ook wordt gevraagd om meer regionale in-

ventarissen op te stellen van de natuurlijke rijkdommen en de uitgifte van catalogi van bosbouwkundige centra te stimuleren; de lijst van beschermde soorten uit te breiden, méér biologische reservaten en beschermde gebieden te creëren, exploitatiemethodes en beheersplannen van bossen te herzien, de Middellandse-Zeebossen beter te beschermen, en bosbeheerders en publiek beter voor te lichten over de kwetsbaarheid van bosplanten en het bosmilieu.

(FFSPN, 57 rue Cuvier, F - 75231 Paris Cedex 05)

Herintroductie van Zalm

In 1958 verdween de Zalm uit de Rijn, eerst ten gevolge van overbevissing en vervolgens vooral door de watervervuiling. Men hoopt dat over vijf jaren de Zalm de Rijn weer opzweemt tot in Basel. Dat is ten minste de opzet van de herintroductie van de Atlantische Zalm (*Salmo salar* L.) in de buurt van Basel. (Protection de l'environnement suisse, nummer 2/83)